

Vresrosen (*Rosa rugosa*) är en främmande art som förts in från nordöstra Asien i början av 1900-talet, och som har förvildats särskilt i skärgården och på havsstränderna. Sandstränderna och strandängarna vid havet är skyddade naturtyper enligt naturvårdslagen och därför hotar vresrosen inte bara enskilda växtarter, utan hela biotoper. På grund av sin härdighet tar arten livsrum från ursprungliga arter, och i värsta fall kan de enhetliga och täta bestånden omfatta flera hektar.

Vresrosen är lättskött och därför finner man den planterad i många parker, trädgårdar och till och med på mittfälten på motorvägarna. Det är mycket arbetsdrygt att utrota en förvildad vresrosvegetation som hunnit breda ut sig. Speciellt i kustområdena ska man helst undvika att plantera vresros.

Naturvårdslagen (NaturvårdsL 43§) förbjuder att arter av främmande ursprung släpps ut i naturen, om det finns anledning att befara att de ger upphov till ett permanent bestånd.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen

Denna broschyr innehåller baskunskap om vresrosen och om hur den kan bekämpas. Vresrosen är en främmande art som sprider sig särskilt i skärgården och på havsstränderna. Den tränger undan våra inhemska arter och försämrar strändernas rekreativvärde.

Förekomsterna i västra Finland är än så länge små och få, men vi måste skrida till åtgärder nu för att den inte ska sprida sig ytterligare. I synnerhet i kusttrakterna är det hög tid att inleda bekämpningen, eftersom vresrosens frön flyter och kan spridas långt med vatten. Att bekämpa vresrosen är drygt på grund av att den bildar rikligt med rotskott och är mycket livskraftig.

Denna broschyr har sammanställts inom projektet VIKURI, med Sydvästra Finlands miljöcentralers broschyr om vresrosen som grund. VIKURI-projektet verkar för att begränsa vresrosens spridning samt informera om vresrosen och bekämpningen av den.

Uppgifter om förvildade förekomster av vresros kan anmälas till:

Södra Österbotten, Österbotten och Mellersta Österbotten:

registratur.sodraosterbotten@ely-centralen.fi
tel. 020 636 0030 (växel)

Tilläggsinformation: Lotta Flemming, tel. 040 541 3324
lise-lotte.flemming@ely-centralen.fi,
Niina Pirttiniemi, tel. 040 822 9344
niina.pirttiniemi@ely-centralen.fi

Info på webben: www.miljo.fi/su/frammandearter

Foton: Niina Pirttiniemi, Terhi Rytteri, Maarit Jokinen, Helene Nyegaard
Hvid/NOBANIS, Inger Weidema/NOBANIS
Ombrytning: Niina Pirttiniemi, Lotta Flemming. Kopiering: Vasa, 2012

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa investerar
i landsbygdsområden

Vresros

ett hot mot kustens flora

Vresrosen är en främmande art som förökar sig kraftigt och kan bilda täta bestånd. Speciellt besvärlig är arten på sandiga och steniga havsstränder, där den tränger ut den ursprungliga, värdefulla skärgårdsnaturen. Med de inhemska växtarterna försvinner många livsmiljöer för insekter, och vidsträckta bestånd försvårar strändernas användning för rekreation.

Vresrosen förökar sig med hjälp av frön, rötter och rottdelar. Rötterna kan bilda ett mattliknande, nästan ogenomträngligt rotverk i marken kring moderplantan. Lösa rotstycken förs med vattnet och med jordtransport till nya växtplatser. Spridningen av frön gynnas av de välsmakande nyponen, som är en delikatess för många fåglar. Dessutom kan fröna och nyponen flyta i vattnet i flera veckor, och växten kan sprida sig snabbt och obemärkt från en strand till en annan.

Det som gör det speciellt svårt att utrota vresrosen är dess kraftiga rotskott. Fastän förekomsterna i västra Finland inte är alarmerande stora, är det aktuellt att inleda förebyggande bekämpningsåtgärder. Det är också viktigt att allmänheten blir medveten om vresrosens skadlighet i skärgården och på havsstränderna, samt att förhindra uppkomsten av nya förvildade bestånd.

I Hangö har man varit tvungen att utrota vresrosor maskinellt. Vresrosbestånden kan i värsta fall vara hektarstora.

Identifiering

Vresrosen är en 0,5–1,5 meter hög flerårig buske. Vresrosens blad är glänsande, mörkgröna och fårade. På hösten blir bladen gula. På stammarna och kvistarna finns tätt med raka taggar av olika storlek. I juli–augusti blommar vresrosen med stora (6–9 cm) mörkröda, ljusröda eller vita blommor. Nyponen är stora, röda och formade som rovor.

Man bör inte förväxla vresrosen med nyponrosen (*Rosa dumalis*) som hör till våra inhemska arter. Hos nyponrosen växer taggarna glesare och de är böjda. Blommorna är skirt ljusröda och nyponen avlånga. Kanelrosen (*Rosa majalis*) har klotrunda, röda nypon och bladen är tunna och matta.

Vresrosens nypon är stora, rödorange och formade som rovor.

Bekämpning

Det är bäst att inleda bekämpningen medan buskarna ännu är små. Småvuxna bestånd kan dras upp med rötterna. Stora bestånd kan avlägsnas genom att man kapar buskarna vid roten till exempel med en sekator eller röjningssåg. Efter det ska rotverket grävas upp ur marken och rotstyckena avlägsnas så noggrant som möjligt, eftersom de kan skjuta nya skott de kommande åren. Enbart klippning får vresrosen att växa ännu mer och skjuta rotskott. Åtgärderna måste troligen utföras under flera år efter varandra för att hela beståndet ska kunna utrotas. Rejåla handskar skyddar huden då man hanterar de taggiga växterna.

I svåra fall, där vresrosvegetationen brett ut sig över stora ytor, har bekämpningen gjorts maskinellt. Också vid maskinell bekämpning krävs upprepningar och kontroll, eftersom delar av rötterna kan bli kvar i marken.

Man har också provat att använda bekämpningsmedel, och vid svåra fall kan det vara en bra metod. Tillverkarens bruksanvisningar ska då följas noggrant. Kemisk bekämpning rekommenderas inte nära vattendrag, eftersom ämnena är farliga för vattenorganismer.

Undvik gärna att plantera vresros och andra främmande skadliga arter. Välj hellre inhemska arter.

Det är bra att inleda bekämpningen medan buskarna ännu är små, eftersom de då lätt kan dras upp med rötterna.

